

Vårt Laxå

EN TIDNING FÖR DIG SOM BOR I LAXÅ KOMMUN #2/2016

**Hopp och
äventyr på
hög nivå**

Sidorna 4-5

**Var med och
hitta bilden
av Laxå!**

Sidorna 2, 7-10

Varumärket Laxå allas hjärtefråga

Aret 2016 är spännande och hoppingsvande. Det är nu när vi som bor och verkar i Laxå funderar över bilden av vår egen bygd. Vad står platsen Laxå för? Vilka styrkor har vi? Jag väljer att räkna upp verkstadsindustrins kompetens, läget vid E20, stambanan, väg 205 och den goda företagargandan! Svagheter? Ja, vi är en liten kommun i gränsbygd, något som också kan ses som en styrka om läget används på rätt sätt.

Vi är inte ensamma i landet om att tycka att den egna kommunen har en vacker natur. Men faktum är att vi har något som inte andra har nämligen Tivedens nationalpark, en av Sydsveriges vildaste skogar. En tillgång som kan utvecklas!

På mittuppslaget i Vårt Laxå hittar du en bukett av drömmar och förhoppningar från hundra personer som bor och verkar i kommunen, unga och vuxna. De har alla deltagit i vårens arbete med vårt varumärke där de funderat över platsen Laxå.

Var med i arbetet du också genom att besvara enkäten på kommunens hemsida www.laxa.se/bildenavlaxa eller om du hellre vill svara på frågorna i pappersform, hämta blanketter i kommunens entré eller på biblioteket!

Jag ser fram emot kommunstyrelsens möte den 30 november när allas våra idéer ska redovisas!

Bo Rudolfsson (KD)
kommunstyrelsens ordförande

Kommunchefen: Vi behöver prata ihop oss

Varför ett varumärke för Laxå?

– Det viktiga i det här arbetet är inte att ta fram tjugiga broschyrer, en ny logotype eller en sloganskytt som vi sätter upp efter vägen.

– Betydelsefullt är att vi tar fram bilden vi alla, som bor och verkar här, har av platsen Laxå. En bild som lyfter fram styrkor, förmågor och utmaningar. Där vi vågar vara ärliga mot varandra och även se svårigheter. Från den bilden skapar vi en vision för framtiden. Då vi får en färdväg: Dit ska vi!

Hur kan det ge en positiv utveckling?

– Vi är äntligen i ett läge med ekonomin där vi inte behöver vända på varenda krona. Vi kan satsa framåt! En vision hjälper oss se vad vi konkret måste förändra för att vi ska nå fram till målet. Visionen visar oss rätt riktning.

Harry Lundin,
kommunchef
i Laxå.

Vilka utmaningar finns?

– Laxå kommun spretar. Den ligger i två olika landskap med en gränsbygd däremellan. Vi har vildmark, vi har bruksorter, vi har en centralort och E20 och järnvägen som skär rakt igenom. Vi känner starkt för vår hembygd. Ibland resulterar det i en vi- och domkänsla.

– Min förhoppning är att vi alla genom det här arbetet "pratar ihop oss" inför framtiden och får en gemensam riktning. Vi måste veta vilka vi är och vad vi vill ha för att få till en resultatnriktad verksamhet och fatta rätt politiska beslut.

Som vilka då?

– För att satsa framåt behöver vi en effektiv och bra kommunverksamhet. Ett exempel

på ett sådant beslut är beslutet att bygga ut Ramundergården med 32 platser. Det skapar förutsättningar till en äldreomsorg med hög kvalitet även i framtiden.

– Ett annat exempel är beslutet om en skolsatsning på totalt 3,6 miljoner per år för att förbättra skolresultaten.

Hur ser målet ut?

– Målet är konkreta förändringar som leder till att vi får en attraktiv kommun med god verksamhet och gemenskap där invånarna har ett bra liv, trivs, vill bo och verka. En kommun som dess invånare talar gott om och som är attraktiv för besökare och människor som söker jobb och en ny plats att bo på.

Läs mer om sökandet efter Laxås bästa varumärke på **sidorna 7–10!**

Telefonkatalog till Laxå kommuns verksamheter kan hämtas i kommunhusets entré!

Förstasidesbilden:

Amira Öhberg tillhör de modiga. Här gör hon ekorrhoppet i den nya höghöjdsbanan i Tiveden. Amira är praktikant hos Jessica och Klas Sannö på aktivitets- och friluftscenret Ösjönäs. Hon går Friluftsgymnasiet i Dals-Ed på hotell- och turismlinjen.

Vårt Laxå

Tidning utgiven av Laxå kommun

Ansvarig utgivare: Harry Lundin.

Redaktionskommitté: Anna Eriksson, Mats Fransson, Harry Lundin, Mari Selin, Hans Traav.

Produktion: Axelsson & Jansson Media AB, text och foto, EC Media AB, layout och redigering.

Tryck: Laxå Tryckeri.

Kontakt: Laxå kommun, Postgatan 2–4, 695 80 Laxå, tel: 0584-47 31 00, hemsida: www.laxa.se
Nästa nummer utkommer i november 2016.

Barnen kom i långa rader när Fritidshemmens dag arrangerades i Bodarneparken. Till fots från Lindåsen och Saltängen och i buss från Finnerödja.

Sopor och knopar på Fritidshemmens dag

Var ska man slänga gamla huvudvärkstabletter? Bomullstussar? Vad får spolans ner i toaletten?

På Fritidshemmens dag den 10 maj fick 150 barn mellan 6

och 10 år lära sig konsten att sopsortera. Personal från Laxå vatten, Mari Selin och Marie-Louise Berg, besvarade frågor och guidade bland skräp och sorteringskärl.

Laxå kommuns alla fritidshemsbarn från Saltängen, Lind-

åsen och Finnerödja hade en härlig eftermiddag i Bodarneparken i Laxå. Tipspromenad med frågor om träd och djur stod på schemat liksom en lektion i hur man gör olika knopar.

Naturligtvis hade barnen

även utflykt i det gröna med god matsäck.

Det är Lärarförbundet som varje år arrangerar Fritidshemmens dag. Den här gången var det sjätte året som fritidspedagogerna i Laxå kommun uppmärksammade dagen.

Det här kan du göra i sommar!

Måndag:

- Kl 16.30–17.30: Laxå IF, fotboll, 12–16 år
- Kl 20–21: Laxå IF, fotboll, 17–19 år

Tisdag:

- Kl 9–12: Språk-kul, Casselgården (samarbete med ABF)

- Kl 13.30–15: Sommarkafé i Kyrkparken
- Kl 16–18: Eventuellt aktivitet (samarbete med ABF)

Onsdag:

- Kl 14–17: Aktivitet/samhällsorientering, samling i Bodarneparken (samarbete med ABF)

- Kl 16.30–17.30: Laxå IF, fotboll, 12–16 år

Torsdag:

- Kl 9–12: Språk-kul, Casselgården (samarbete med ABF)
- Kl 13.30–15: Sommarkafé i Kyrkparken
- Kl 16–18: Eventuellt aktivitet

(samarbete med ABF)

Fredag:

- Kl 14.30–19: Ågrens ridklubb, aktiviteter, buss från Ica-parkeringen, begränsat antal (fullt)

Söndag:

- Kl 16: Gratis sommarbio, Bergfästet Laxå Bio

Nya företag i Laxå

- Global Pro Management in Sweden AB
- Skagens Måleri
- Arkanders Lantbruk
- David Pettersson Dataservice
- CK properties i Laxå AB
- Stars Biljard
- Laxågallerian
- Asil Livs
- Hamnbutiken

Kort och gott från företagen i Laxå kommun

⇒ Laxå Special Vehicles går bra och är nu 110 anställda. Företaget har hyrt 7 000 kvadratmeter lokalyta på Esabområdet och räknar med att nyanställa 20 personer de närmaste åren.

JIPA Fastigheter har byggt om en fastighet på Postgatan till lägenheter och har nu sökt

bygglov för 10 lägenheter i före detta färgbutikens.

Sjöbod nr 7 satsar vidare. Butiken kommer att byggas ut och ytan blir två gånger så stor.

Hamnbutiken i Laxågallerian, som nyligen öppnade, expanderar och har hyrt till yta och får en dubbelt så stor lokal.

Esabs orderböcker är fyllda

för året vilket innebär nyanställningar.

Stars Biljard har hyrt lokal i Laxågallerian och öppnar till hösten en tävlingsarena för biljard med 10 bord.

ÅF Industry har fått en stororder från SKF och behöver nyanställa.

Gratis söndagsbio

Gratis föreställningar för barn och ungdomar blir det i sommar på Laxå bio. När sommarlovet brutit ut drar filmvisningen i gång varje söndageftermiddag klockan fyra.

Det är entusiasterna i Laxås biografförening som svarar för visningarna och som möjliggjorts ekonomiskt med hjälp av företagssponsring och med bidrag från Laxå kommun.

– Vi ska visa filmer tillåtna från 7 år och 11 år, säger Pernilla Reinholdsson, som ingår i föreningens styrelse tillsammans med Sandra Mustonen, Clara Ericson, Christer Lövbäck, Simon Joelsson, Jesper Käck och Thero Brandt.

Laxå biografförening har funnits sedan december 2014 med ambitionen att rädda kvar biografen i Laxå.

– Vi har varit framgångsrika med att hitta sponsorer. 38 företag och organisationer står på sponserlistan. Detta har möjliggjort att vi kunnat investera i digital bio och stoppat om 227 biografstolar.

Pernilla Reinholdsson och Laxå biografförening redo att möta sommarens anstormning av barn som vill se gratis söndagsbio.

Ambitionen är att behålla så mycket som möjligt av salongens och foajéns ursprungstusende interiört och exteriört.

Fastigheten, tidigare Folkets hus-ägda Bergfästet, ägs i dag av Fratrum Fastigheter AB.

– Vi hyr biosalong och biljettkioskdelen av Fratrum. Och målet är att visa nya filmer för vår publik.

Pernilla Reinholdsson är entusiastisk över den samverkan mellan företag, frivilliga krafter och kommunen som gjort biosatsningen möjlig.

– Jag brinner för Laxå och tror att om vi ska kunna skapa saker i glesbygden får vi göra det själva. Att olika aktörer arbetar tillsammans ger bästa resultat!

Klass 6B på Centralskolan tar sig en titt på Wall of Fame i biblioteket. Fr v: Lovis Bergström, Tilde Karlsson, Emma Lund, lärare, Ronya Lundqvist-Björndahl, Julia Befjalk och Lovisa Gunnarsson.

Titt på kändisväggen

↔ – Vem är Stig Blomqvist?

Anna Lindberg? Karin Lindén? Hm, svårt! Men, Monica Holler? Ja, det vet vi! Hon är från Laxå och en urbra cyklist, Europamästare. Jacob Rinne är också kändis! Han började spela fotboll i Laxå IF och spelar nu i allsvenskan.

Klass 6B i Centralskolan besökte utställningen Wall of Fame i Laxå bibliotek innan den plockades ner för att fara vidare på sin turné i länet.

Wall of Fame är en utställning som Örebro läns idrottshistoriska sällskap tagit fram över länets mest kända idrottare i modern tid. Laxå var först ut i utställningens turné som nu fortsätter i en rad andra kommuner i länet.

Vågar väl släppa händerna!!

Steg för steg bland Tivedens talltoppar

Häng med när Amira Öhberg testar den nya höghöjdsbanan på Ösjönäs och balanserar fram emellan tallkronorna, 15 meter upp i luften med en hisnande utsikt över Stora Trehörningen och Tivedens nationalpark!

Skräckblandad förtjusning är den dominerande känslan, i varje fall hos den som betraktar det hela från marken.

Men Amira är modig och inställd på äventyr! Hon går andra årskursen på hotell- och turismlinjen med inriktning fritid på Friluftsgymnasiet Utsikten i Dals-Ed och har nu sex veckors praktik som friluftsguide hos Klas och Jessica Sannö på aktivitets- och friluftscenret Ösjönäs.

Det är Amiras premiärtur och hon får en ordentlig säkerhetsgenomgång av Klas Sannö.

– Viktigt är att alltid ha en av de två hakar som löper i linorna över huvudet säkrad! På den hänger liv och lem!

Dessutom ska den hake som håller selen runt kroppen vara fästad på så vis att man inte hamnar upp och ner om man skulle halka av banan och bli hängande i selen.

Höghöjdsbanan är ny för i år och ett mästerverk av banbyggaren Thomas Persson. Den inleds med en balansgång på en tolv meter lång tallstam som förbinder marken med första trädet och som smalnar av ju högre upp man kommer.

Här gäller det att hålla blicken fäst uppåt, balansera

Hmm... hur ska det här gå? Amira Öhberg i sele och med rep redo för utmaningen.

Klas Sannö gör en säkerhetskontroll så att allt sitter som det ska på Amira Öhberg inför äventyret.

Okej, på med hakarna! Tänk på att en hake alltid måste vara kvar på repet!

och parera stockens svängningar under fotstegen.

Första etappen avslutas med en plattform där etapp tvås utmaning väntar: att balansera på en lina till nästa träd, avstånd tre meter.

Puuuhh..!

Ettapp tre innebär att gå över en bro där stegbrädorna sitter glest och dessutom rör sig!

Amira är beredd på att gå ner på knä men klarar av att komma över till plattformen med ekorrskuttet:

Ett jämfotahopp över helvetesgapet, som Amira klarar likt en Ösjönäs egen Ronja. Det var så kul att hon gjorde om hoppet flera gånger!

Höghöjdsbanan är Ösjönäs populäraste aktivitet som erbjuder en rejäl utmaning och en tuff avslutning, nämligen luftfärden i linan över sjön ner till stranden på andra sidan, en upplevelse som Amira avstod.

” På hakarna hänger liv och lem!

FAKTA

Ösjönäs

- Ägare sedan 2003: Klas och Jessica Sannö.
- Verksamhet: Aktivitets- och äventyrscenter med sjönära boende och konferens/möteslokaler och spännande aktiviteter. Ridning, cykling, höghöjdsbana med mera.
- Antal gäster: 150 per dag under sommarsäsong.
- Telefon: 0505-250 22
- www.osjonas.se

Twister är en populär sysselsättning på Fritidsklubben för Rasmus Fransson, Jamie Pekkanen, Robin Andersson, Wisam Duknan och Jonathan Gunter.

Anton Lund i 4B spelar biljard.

Sanna Söderström, fritidsledare.

Twister sätter färg på Fritidsklubben

Det är fritidsklubb för mellanstadiet på Allaktivitetshuset vid Centralskolan. Hit kommer skolbarnen en stund på eftermiddagen för att köra twister, spela biljard, pingis, tv-spel, sällskapsspel, pyssla eller bara för att prata.

Aktiviteterna är fria och verksamheten är öppen, vilket innebär att barnen kommer spontant, utan föransökan.

– Vi har mellan 8 och 40 barn varje dag beroende på väder, ett genomsnitt på 15 varje eftermiddag, säger Sanna Söderström, fritidsledare.

Mellanstadiebarnen kommer mellan 14 och 17 och vi bjuder på ett mellanmål.

Den här dagen serveras glass, men förutsättningen för att få det är att man grundar med en smörgås.

Fritidsklubben är inne på sitt tredje år och är en popu-

lär verksamhet. Välbesökt är även Allaktivitetshusets fritidsgård som håller öppet för ungdomar mellan 15 och 18 år två kvällar i veckan från september till april.

Även pensionärerna nyttjar Allaktivitetshuset. Här dansas linedance och spelas boule.

Sanna en sann vän av Sommarlandsresorna

Det är 15 år sedan Sanna Söderström, i dag fritidsledare på Allaktivitetshuset, for till Skara Sommarland för att fira att hon gått ut nian på Centralskolan i Laxå.

– Det var superkul! För mig är det sjätte året jag har följt med som ledare på de här resorna, ”sista natten med gänget”, även årets den 10 juni då 54 ungdomar följde med.

Resan till Skara Sommarland är något som eleverna på

Centralskolan ser fram emot under hela sin högstadietid.

– Det brukar vara härlig stämning bland både elever och ledare. Vi åker från skolan efter lunch och kommer inte hem förrän klockan tre på natten. Det är ett riktigt äventyr som också innebär roliga aktiviteter på plats. Det är 16:e året vår kommun är med bland 20 kommuner i Skaras omnejd som deltar i den här dagen. Ungdomarna har roligt tillsammans och knyter kontakter.

Sanna Söderström tillsammans med sina ”sista natten med gänget”-kompisar som åkte till Skara Sommarland 2001. Stående från höger: Rickard Rundqvist, David Sjölund, Richard Jalakas, Danny Stafström. Sittande från höger: Per Edrell, Emelie Lindell (Persson), Sanna Söderström och Camilla Hartvik (Nordgren).

Det kostar 240 kronor att följa med på bussresan, men ungdomar kan sänka den kostnaden till 25 kronor om

man arbetar under Valborgsfrändet.

Nästa år firar niornas resa till Skara Sommarland 30 år.

Bild av Laxå växer fram

Under vintern och våren har drygt hundra personer i Laxå kommun lagt pannorna i djupa veck och funderat över vad som är speciellt med den plats de bor på.

Det har skett i fyra workshops som engagerat olika grupper av invånare, politiker, ungdomar, företagare och chefer i kommunen.

– Vi ser ett tydligt mönster! säger Hans Traav, näringslivsutvecklare och kommunikatör, som håller i arbetet. Nu blir det spännande att se vad kommunenkäten till alla som bor och verkar i Laxå kommun ger.

Enkäten öppnas den 16 juni och kan besvaras över nätet eller genom att man fyller i ett formulär som kan hämtas i

kommunhusets entré eller på biblioteket.

– Vi har ett fantastiskt underlag och det använder vi nu när vi formulerar enkätfrågorna med vars hjälp Laxås varumärke kan mejslas fram, säger Hans Traav.

Gruppernas arbete har omfattat historiska perspektiv, vad som hänt genom århundradena på orten, till styrkor och svagheter i dag, vad framtiden kan innebära, och där dessutom företeelser som väcker känslor ventilerats.

– Meningen är att vi tillsammans ska berätta vad vi förknippar med platsen Laxå och bli säkrare på vad vi är. Baserat på den vetskapen formas sedan bilden av vår kommun inåt och utåt.

Samtidigt som kommun-

Nu ska Laxå kommuns varumärke mejslas fram. Hans Traav, näringslivsutvecklare och kommunikatör, leder arbetet.

invånarna besvarar sin enkät går Laxå kommun ut till 850 människor i Sverige om deras uppfattning av Laxå.

– Då kan vi jämföra omvärldens bild av oss med vår egen!

Efter genomförda enkäter är det dags för en sammanställning med ett möte där ett preliminärt resultat av varumärkesarbetet presenteras och där de som deltagit har möjlighet att vara med. Det sker i september.

– Nästa fas blir att omvandla sammanställningen

till en varumärkesplattform hur det ska kunna se ut när vi marknadsför platsen Laxå. Plattformen ska presenteras för kommunstyrelsen den 30 november.

Slutresultatet blir ingen käck slogan om Laxå, inte heller någon speciell platsvarumärkeslogga.

– Bilden av Laxå ska i stället sammanfattas i en kort text, en så kallad hissinformation. Dessutom ska vi satsa på att kommunicera platsen Laxå i bilder, förklarar Hans Traav.

Pär Jinnestrand, Fratrum AB och Mattias Looström, Laxåhem, i samspråk med varumärkesexperthen Stefan Forsberg.

Varumärkesbygge på näringslivsdag

Bilden av Laxå var även tema på den näringslivsdag som anordnades i början av maj. Vid evenemanget på Bergfästet deltog 70 företagare som besökte en företagarmässa. De lyssnade också till ett föredrag av ekonomen Jan Torège, som handlade om hur orter kan utvecklas från stagnation till blomstrande utveckling.

– En kommuns varumärke ska byggas upp av invånarna

själva, inte av någon utomstående expert. Effekten av ett gemensamt varumärkesbygge är att förutsättningarna ökar för att varje kommuninvånare blir stolt över sin bygd och talar väl om sin kommun, säger Jan Torège.

Han forskar om samhällens sociala kapital, som består av människors egna sociala förmågor och som kan utvecklas i olika riktningar, endera blir inbundet där tillit finns med tolerans saknas och nytt känns

hotfullt. Eller överbryggande: – Det är när både tillit och tolerans finns där människor från olika bakgrund möts och resultatet blir en inkluderande mångfald. Lika barn leka bäst men olika barn hittar på nya lekar!

Även Stefan Forsberg, som arbetat som marknads- och kommunikationschef på AB Karl Hedin under 12 år medverkade. Han föreläste om hur man bygger upp ett företags varumärke.

Drömmen om Laxå 2030

Årets ljusaste nätter är här, det är tid att plocka sju sorters blommor och lägga under kudden. Det är fritt fram att drömma, önska och se in i framtiden! Midsommarbukettens symfoni med riddarsporre, rölleka, brudslöja, krysantemum, stjärnflocka, slöjsilja och en liten tistel får symbolisera vår kommuns mångfald.

Och vad kan passa bättre än att delge Vårt Laxås läsare några av de visioner och fantasier om framtiden som hundra personer som bor och verkar i Laxå kommun spånat fram under arbetet med Laxås varumärke och värdegrund?

Välkommen att delta du också! Nu öppnar webbenkäten där du kan förmedla din bild av platsen Laxå och dina funderingar och förhoppningar. Du kan även hämta enkäten i pappersform i kommunhusets entré och i biblioteket!

Sveriges
nöjdaste
invånare!

Laxå konserthus
invigt
– Bruce spelade!

Villapriserna har
fördubblats
på 14 år!

Bäst företags-
klimat i Sverige.

Laxås ekonomi
– topp 10!

Miljö-
vänligast
i landet.

Nya rad-
hus går
åt som
smör i
solsken.

Denna Laxåbukett är
bunden av Malin Bjärvall,
Blommor o Ting, Laxå.

HASSELFORS

KÅ

RÖFORS

Allt fler pendlar till Örebro med förarlösa bilar.

Esab satsar stort med Nasa!

Laxå vinner Allsvenskan!

Tågstopp i Finnerödja!

Volvo startar nytt i Laxå – 1 000 anställda!

Direktflyg till Spanien.

300 nya företag!

Ikea lägger sin utveckling och tillverkning av solcellskollektion i Laxå!

Laxå – Årets kommun 2030.

Zlatan skaffar sommarstuga i Laxå!

Laxåskolor toppar listan över högsta medelvärdebetyg i länet.

Skolresultaten i topp!

Laxåföretag tar fram botemedel mot cancer!

Lyckad integration!

Laxås pensionärer Sverigebäst i boule!

Tomtkö!

Var med du också och ge din bild av Platsen Laxå!

Delta i enkäten på:
www.laxa.se/bildenavlaxa
www.facebook.com/vartlaxa
eller hämta enkäten i pappersform i kommunhusets entré, Postgatan 2-4 i Laxå eller på kommunens bibliotek, Postgatan 13 i Laxå.

På löpsedeln i Laxå om 14 år – åttorna har stakat ut vägen

Ett Laxås eget varumärke, vad kan det vara? Och vilka ledord står de som bor i Laxå för?

Nu har klasserna 8 A och 8 B dragit sitt strå till stacken i det varumärkesarbete som pågår i kommunen under 2016. I två workshops har eleverna funderat över sin hembygds historia och spånat kring hur framtiden kan te sig för den kommun de lever i. Lärare på de något speciella lektionerna var Laxå kommuns utvecklingschef Mats Fransson och näringslivsutvecklare Hans Traav.

Ungdomarnas första uppgift var att fundera kring vad som format bygden och påverkat människorna som bor och verkar här. Då lades pannorna i djupa veck bland annat kring Esab och utvecklingen där och vad som egentligen hände med Jordgubbens dag i Finnerödja, något som föranledde en elev i arbetsgrupp 3 utbrista:

– Varför kan vi inga årtal?

En sökning på nätet blev lösningen.

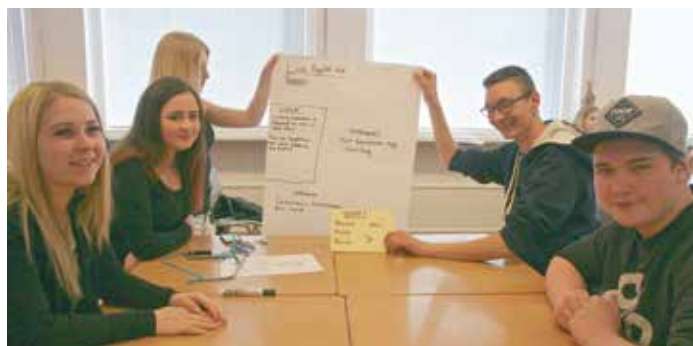
Trots att uppgiften var lite svår kunde eleverna redovisa ganska mycket om vad som hänt i Laxå kommun under de senaste tjugo åren.

En mer fantasieggande uppgift var att fritt spåna kring hur framtiden skulle kunna te sig i deras hemkommun.

– Gör er egen löpsedel! uppmanade Mats Fransson. Om 14 år kommer det en journalist och en nyhetsfotograf till Laxå. De har fått i uppdrag att göra

Ett riktigt dragnummer på grupp 1:s tidningslöpsedel om Ikea som öppnar i Finnerödja och bjuder på gratis "körv".

Kolla vårt framtidslöp! Eleverna i grupp 3 toppade med att Laxå flygfält blir flygplats, att Centralskolan totalrenoveras och att ett stort köpcentrum invigs: Laxåberg. Från vänster: Felicia Lundqvist-Björndahl, Laxå, Polina Markova, Tived. Vilma Karlsson, Laxå, Alen Babic, Laxå, och Rasmus Hermansson, Finnerödja.

ett reportage om kommunen och de människor som bor och verkar här. Vad vill ni att de ska berätta för sina läsare?

Här var uppslagsrikedom stor: Befolkningen har ökat! Ett badhus har öppnat och en simhall finns i den nyrenoverade Centralskolan.

Flygfältet utbyggt till flygplats! Laxåberg är på väg att bli en allvarlig konkurrent till köpcentret Marieberg söder om Örebro.

Arbetsgruppen 1 med eleverna Linnea Bodin, Finnerödja, Lisa Msoffe Kumlin, Laxå,

Karin Soron, Laxå, Rohollah Norozi, Laxå, och Sirre Selvaratnam, Laxå, gjorde sin löpsedel på att folk flyttar in till Laxå för att jobba på Esab, att det första SAS-planet landat på Laxå flygplats och att Ikea öppnat i Finnerödja och bjuder på gratis "körv".

Klassernas andra seminarium handlade om nuläget, styrkor, svagheter, möjligheter och hot.

– Ungdomarnas arbete urskilde sig från de vuxnas. De fokuserade mest på händelser i närtid och var mer optimistiska i sina framtidsvisioner, säger Hans Traav.

Nu ska elevernas resultat bakas in i det varumärkesarbete som företagare, politiker och kommuntjänstemän tagit fram och som nu kompletteras med en enkät till alla kommuninvånare.

Miljoner till skolan – betygen ska höjas

Nu satsar Laxå kommun på skolan. 3,6 miljoner anslås de kommande läsåren för att höja elevernas resultat och öka måluppfyllelsen.

– Det är välkommet, det här innebär bättre möjligheter att ge våra barn en bra start i livet, säger Margaretha Zetterlund, verksamhetschef.

Skolan i Laxå tar nu ett helhetsgrepp och anställer en utvecklingsstrateg som börjar med att kartlägga barnens möjligheter till lärande från förskolan till avgångsklassen i nian.

– Det är viktigt att få med hela bilden, allt hänger ihop och miljön i förskolan påverkar hur eleven klarar sig fortsatt på grundskolan så att de uppnår behörighet att söka till gymnasiet.

Margaretha Zetterlund, verksamhetschef för kommunens skolor, välkomnar skolsatsningen.

Strategen blir en kugge i organisationen och ska jobba nära rektorer och lärare i det pedagogiska utvecklingsarbetet. Satsningen räcker också till fler speciallärare, kompetensutveckling och fortbildning för personalen.

– Vi tänker oss även att stärka förstelärarnas roll.

Bakom skolsatsningen ligger avsikten att öka meritvärdet bland eleverna som 2015 låg på 163,7 poäng. Meritvärdet speglar betygen och genomsnittet för landet samma år var 216 p.

– Vi kanske inte lyckas höja meritvärdet till genomsnittet 216 p till 2018, men vi kommer att vara på god väg! I arbetet ligger även att möta nyanlända barn och unga på ett bra sätt med engagerade undervisande lärare, språk- och modersmålsstödjare.

I Laxå kommuns skolor, från förskoleklass till årskurs nio, går 670 elever varav 155 är nyanlända. I skolan arbetar 48 pedagoger, modersmåls- och språkstödjare.

Samuel Schön, Laxå Vatten, och Kenneth Olofsson, VA-Bussen, läser av instrumenten i Hasselfors mars 2016. Foto: Per Molin

Rörnätet utreds och åtgärdas

Läcksökning av dricks- vattenledningar har gjorts under våren i stora delar av Hasselfors och Laxå. Då upptäcktes några läckor som nu åtgärdas.

Långa sträckor avloppsledning spolades och filmades under 2015. Tillsammans med tidigare undersökningar av skicket på ledningar och brunnar har Laxå Vatten nu ett bra underlag för planering av förnyelse.

Under sommaren och hösten utförs arbeten av Laxå Vattens egen personal. I Sannerud utförs till exempel reparationer av några serviser till fastigheter.

Några sträckor spillvattenledning i Laxå kommer att förnyas med så kallad relining, strumpinfodring i betongledningen. Detta görs på sträckor där man genom filmning funnit att skicket är dåligt. Detta upphandlas och utförs med entreprenad.

Mari Selin

Trendbrott – nya bostäder byggs

Nu öppnar Laxåhem för byggnation av 20–25 bostäder i centrala Laxå.

Treor och två varianter av fyrrumslägenheter finns att välja bland och under sommaren, till och med augusti, tar det kommunala bostadsbolaget emot intresseanmälningar.

– Det är ett trendbrott! säger Mattias Looström, vd på Laxåhem. Kommunen tvingades riva lägenheter i Laxå i början av 1990-talet, beroende på befolkningsminskning. Nu är läget ett annat. I dag

Bostadsbyggande i Laxå planeras.

har efterfrågan på bostäder ökat och det finns få lediga lägenheter.

Hyreslägenheterna byggs i enplansparhus och hyran beräknas bli från 9 100 kr/månad upp till 13 300 kr/månad, beroende på storlek.

En informationsträff för

allmänheten hölls den 7 juni och i augusti äger en ny träff rum med dem som meddelat intresse. Därefter sker kontraktsskrivning och byggnation i etapper.

Byggnationen sker i samarbete med Bofeldt Arkitektur & Design AB som ritat husen.

Tavlor och rivjärn resandes försörjning

Gud beskydde vårt hem!
En tavla broderad på stramalj berättar om resandefolkets vedermödor på en utställning i Finnerödja hembygdsmuseum i sommar.

Kvinnorna broderade tavlor.

Det är Hans-Owe Persson, pensionerad provinsialläkare och hembygdsentusiast med specialintresse för resandefolkets historia som ordnat med utställningen.

– Dessa är gränsbygdens människor som utnyttjade Finnerödjas läge mellan olika landskap. De bodde här, i Krämarstan på Myra, och nådde inom tio mils radie 66 marknader där de kunde avyttra sina slöjdalster. Inom 15 mil fanns det 100!

Resandefolk har bott i Finnerödjatrakten sedan 1700-talet och ättlingar utgör idag en stor del av ortens befolkning. För sin försörjning tillverkade de hushållsredskap och handarbeten som de avyttrade på sina försäljningsresor.

Utställningen visar järntråds- och bleckplåsarbeten och berättar om resandefolkets historia.

Hembygdsgården i Finnerödja är en klockaregård som funnits på platsen sedan 1600-talet. Här finns ett skolmuseum, bagarstuga, linbastu och smedja.

Öppettider i sommar: fredag-söndag kl 13-17 veckorna 26-31.

Innan industrin tog över massproduktionen av hushållsredskap tillverkades de för hand av resandefolket.

Anna-Stina Adamsson, Marianne Gustavsson och Hans-Owe Persson utanför klockarebostaden i Finnerödja hembygdsgård.

Charles Swenson med ett av museets mest intressanta föremål, ett urgammelt träfallås.

Vargskynken, fotbojor och lås – var

Titta på detta träfallås! Hur gammalt är inte det? Vikingatid? Sådana lås lär ha funnits 2000 år före vår tideräknings början! Nu finns det att beskåda i verkliga livet på Laxå bruksmuseum.

– Här kan dagens Laxåbor lära känna sin historia och få veta hur allt började i våra trakter, säger Charles Swenson, ordförande i Ramundeboda-Laxå hembygdsgörelse, som ansvarar för museet.

Hyttor med järnhantering,

spikfabrik, valsverk, pappersbruk, dressintillverkning, en variation av näringar har funnits i Laxå och Rölfors och i bruksorterna runt om. Carl Sahlin, disponent vid Laxå bruk 1900–1917 var förutseende nog att börja samla ihop

Den vita bävern i aktion.

Hasselfors vackra bruksmuseum byggt i grön slaggsten erbjuder många roliga inslag.

Carl Sahlin, bruksdisponent 1900–1917, startade Bruksmuseet.

Vackra vargskynken skrämdе djuren från bebodda trakter.

Forna tiders bestraffningsmedel.

Stora salen i Hasselfors museum.

Udda ting i Hasselfors museum

Vill du se den första motorsågen på bruket i Hasselfors? Eller den helt fantastiska kopiatorn?

Då ska du titta in på Hasselfors museum i sommar! En mängd intressanta historiska föremål från hembygden väntar på ditt besök.

Det är Hasselfors byalag som driver museet, som är ett gammalt missionshus från 1800-talet uppbyggt med slaggsten. Här har Hasselfors brukshistoria samlats med många roliga tekniska prylar. En fågeläggssamling och en albinobäver hör till samlingens mer udda inslag.

Museet håller öppet vardagar mellan klockan 13 och 17 i fyra veckor med början den 13 juni.

Hemester ...

... betyder att man stannar på hemmaplan under sommarens lediga veckor. I vår kommun finns alla förutsättningar för en spännande och variationsrik semester.

Några tips:

Åk på strandsafari och besök en ny badplats varje dag!
 Gå på insektsafari! Låna en bok om insekter, ta med förstöringsglas, penna och papper och se vad ni hittar!
 Gå på kommunens tre museer och lär känna din hembygds historia!
 För den som vågar, testa höghöjdsbanan i Ösjönäs!
 För den som vill ha något extra, prova supé med David Tverling och nattskärrorna!
 Paddla kanot!
 Gå en runda i Tiveden. Barnvänliga leder finns! Läs om det på www.tiveden.se

det verkligen bättre förr?

de historiska föremålen. Han startade museet 1902 i en av bruksherrgårdens flygelbyggnader.

Här finns tio olika avdelningar som handlar om skogsbruk och kolning, jordbruksred-

skap, medicinrustning, mineraler, sulfidframställning, lås och gjutgods, mjölkproduktion, jakt och fiske samt husgeråd.

Föremålen sätter fart på fantasin och besökaren förlorar sig lätt i tankar kring vad

fotoobjektivet, vargskynken och råttfällorna har att berätta om hur våra förfäder hade det.

Laxå bruksmuseum har öppet varje söndag under juli mellan 13 och 17. Andra tider kan ordnas på beställning.

Knäppningar klunk och sisningar. Tjädertuppen spelar extatiskt för hönorna, andra konkurrenter och andäktig publik i flera timmar.

Foto: Märten Gustafsson

Tjädertuppen intar scenen i den 120-åriga naturskogen. Tålmod och tid skådespelet när tjädern sätter i gång sitt spel.

Ridån går upp på tjäderns

Det är som en teaterscen. Men den vidsträckta och breda tiljan är ett kärr med tuvull, flaskstarr och slätterblomma och fonden en tät rad av en 120-årig naturskog. En rad glesa tallstammar utgör ridån.

Första parkett är David Tverlings gömsle, bekvämt uppriggat på lastpallar och med en stadig plåt som tak. Väggarna av grönt kamouflagenät döljer åskådarna för de känsliga och vaksamma skådespelarna.

Var vi är? På tjäderns egen spelscen någonstans i skogarna runt Laxå dit endast David hittar vägen.

Här gäller det att ha tålmod och tid. Vi är här på djurens villkor och då krävs uppoffringar: Avstängd mobiltelefon. Gå en stiglös sträcka i skogen i en kvart. Inte prata högt. Ta det lugnt. Koppla bort funderingar på vad du måste göra när du

kommer hem. Gilla tanken på att i tysthet vistas i gömslet från tidig kväll till gryningen. Kanske kan du sova. Kanske inte. I gengäld får du en fullständig unik natur- och teaterupplevelse, något du aldrig glömmet.

David Tverling är naturguide i Tiveden när han inte arbetar som rörmokare. Konsten att spana på fågel och andra djur i skogen genom att sitta i en skogskoja och vänta lärde han sig av sin morfar och pappa.

– Jag var väl bara fyra–fem år och jag minns att jag var så ivrig när vi skulle ut och spana, säger han, och lutar sig tillbaka på ett liggunderlag i gömslet med en kopp afrikanskt rooibos-te i handen.

Intresset håller i sig och det inte David vet om fauna och flora i Tiveden och skogarna runt om vet ingen annan heller.

Tjäderns spelföreställningar ges från april till maj. Då bygger David Tverling

David Tverlings mobila gömsle är bekvämt och stadigt.

upp sitt portabla gömsle och drar in publiken i skogen, en, två eller max tre åskådare per spelkväll. Insläpp sker i god tid innan det skymmer och tjäderna kommer till sina i förväg bestämda loger.

– De flaxar in och sätter sig i träden, varje tupp på sin plats. Jag brukar likna hela spelscenen för en tårta, där varje tjädertupp har sin egen

bit. Här finns en självskrivnen ledare bland tupparna som har första tjing att få para sig med hönorna, men som ibland måste försvara sin ställning med näbb och klor.

I trädtopparna sitter tupparna och knäpper med näbben. Ibland låter det som om de rappar. Framåt natten tystnar de. Under hela denna tid måste

Växande företag lär robotar jobba

krävs av den människa som vill uppleva
Foto: Märten Gustafsson

Tjäderbajset avslöjar i vilka tallar tupparna sitter på kvällen och natten. Då bajsar de var tionde minut.

spelplats

det också vara knäpptyst i gömslet och särskilt framemot gryningen när tupparna flyger ner från träden och sätter sig på marken och närmar sig spelplatsen.

– Då är de oerhört vaksamma och jag brukar dra ner en ridå i kojans så vi inte avtecknar oss genom ljusspringorna.

Så drar skådespelet i gång. Varje tupp kommer fram på kärret, traskar runt, spänner upp stjärten till en solfjäder och visar upp sig i sin granna fjäderdräkt, svart med blågrönt skimrande bröst och som pricken över i ett rött fält längs ögats överkant. Äldre tuppar gör utfall mot yngre och hönorna betraktar det hela på lite avstånd.

Spelet börjar med knäppningar, klunk och sisningar, och fortsätter hela morgonen och långt in på förmiddagen. Hönorna lämnar spelplatsen efter en stund och tupparna

ger sig iväg helt uteschade för att vila upp sig till nästa föreställning.

Extrabonus på denna teater är tranornas hojtande, sångsvanarnas sjungande, smålommens plötsliga hjärtskärande barnskrik, pärlugglans hoande och morkullans svep i skymningen. Samt doften och den helt fantastiska känslan som uppstår inombords när man i flera timmar är helt tyst och stilla djupt inne i skogen. På djurens villkor.

FAKTA

● David Tverling driver den egna firman Naturguide Tiveden, där han guidar naturintresserade i vildmarken. Tjäderspels, orrspel, älg- och bäversafari, allt vad naturen har av se- och hörvärt erbjuds turisterna. Även supé med spaning på nattskärna är något som David planerar framöver. Han är med i Tivedens guider som driver Tivedens nationalparks informationscentral. www.naturguidetiveden.se

Sverige är ett av världens mest robottöta länder. Här satsar större såväl som mindre industrier på robotisering och automation. Men det är inte bara att sätta in en robot vilken som helst i produktionsprocessen. Den måste skräddarsys och läras arbeta i sin produktionsmiljö.

ÅF Industry i Laxå arbetar med kringutrustningar och applikationer och som förädlar roboten till att passa i just sin funktion.

– Vårt arbete tar i regel ett halvår från order till leverans, säger Martin Klingberg, programmerare. Vi lär roboten vad den ska göra. Vi förser en industrirobot, som vi köper in, med olika verktyg, programmerar hur den ska styras och i vilken ordning den ska utföra olika uppgifter. Här tar vi hänsyn till materialflöden in och ut i robotcellerna.

ÅF Industry har funnits i Laxå sedan slutet av 2013 då företaget Specma Automation köptes upp av den stora koncernen med 8 000 medarbetare och kontor i 30 länder.

– Verksamheten har annars funnits sedan 1993 då jag och en medarbetare startade Spec-

Martin Klingberg, programmerare vid ÅF Industry i Laxå, med specialkunskaper för att lära robotar arbeta.

ma Automation i Motala, säger Nenzo Vale, företagets tidigare ägare och nu platschef i Laxå. Vi flyttade det företaget till Laxå i januari 1996, bland annat för närheten till Esab.

Som en del av ett världsomspännande företag har nu ÅF Industry i Laxå tillgång till ett omfattande kundnät. Här ligger enheten väl till geografiskt sett mellan stora kunder som Sandvik i Sandviken och SKF i Göteborg.

– Vi jobbar mest nationellt och har just nu en god styrfart och är inne i en expansiv fas. Därför söker vi också personal. Det vi söker är programmerare till våra olika projekt och underhållstekniker med erfarenhet av automation.

ÅF, från begynnelsen Ångpanneföreningen, har funnits sedan 1895, och har uppdrag inom energi, industri och infrastruktur. I Laxå arbetar 20 personer.

Tivedens leder markeras om

⇨ Under 2016 fortsätter ommarkeringen av lederna i Tivedens nationalpark. Alla rundor kommer få en egen färgsymbol för att göra det lättare att hitta rätt i nationalparken. Totalt handlar det om drygt tre mil av leder som markeras upp. Arbetet har pågått under vintern och fortsätter under sommarhalvåret och hösten.

Bildkälla: Länsstyrelsen i Örebro

FRÅGAN

Var hemestrar du helst?

(Hemestra är ett sammansatt ord av hemma och semester och som betyder att man tillbringar semestern hemma.)

Inger Persson, Örebro/Tiveden:

– Förr vandrade jag gärna utomlands, i Alperna. Men numera semester jag på hemmaplan, i min stuga i Ösjö! Tiveden är min bästa rekommendation till dem som vill semestra hemma!

Henrik Larsson, Hasselfors:

– Det bästa man kan göra på semestern är att vara hemma, ta det lugnt, vila upp sig, äta glass och åka till Unden och bada!

Ulla Carlsson, Tived:

– Det är alltid skönt att passa på att röra på sig! Ta en cykeltur hemmavid, det går bra med vanlig enkel cykel, eller varför inte promenera varje kväll! Njut av omgivningarna!

Ulrika Lundstedt, Korsbacken:

– För min del är jag hemma för det mesta eftersom vi har både hästar och hundar. Avkopplingen blir att bada i Unden eller Skagern.

Per Ahlinder, Laxå:

– Vi badar i sjöarna i Tiveden och besöker Bodarnesjön med dess vandringsleder. Annars arbetar vi på vårt nyinköpta hus. Enduro kan vara roligt att ägna ledig tid också!

Waffi satsade i gallerian – fler butiker på ingång

Waffi Almehesen från Gullspång har satsat på gallerian i Laxå. Han uppmärksammade signalerna på Facebook om att en butik som säljer orientaliska varor behövdes i Laxå.

Den 1 mars öppnade han sin affär Hamnbutiken och nu är kommersen i full gång från 9 på morgonen till 20.

– Jag håller även öppet på lördagar och söndagar.

Waffis sortiment består bland annat av frukt, godis, bröd och kex, tobaksvaror, juicer och mejerivaror.

– Jag har redan planer på att utöka min butiksyta.

Waffi Almehesen driver sedan flera år Hamnbutiken i Gullspång, därav namnet på dotterbutiken i Laxå.

Waffi Almehesen öppnade Hamnbutiken i Gallerian och har redan planer på att utöka.

– Jag har fem affärsinrättningar i Gullspång, förutom matvaror även frisör och heminredning, som jag även har planer på att dra i gång i Laxågallerian.

Hamnbutiken är med i den omvandling som nu är i full gång i sparbankskvarteret och gamla

MatXtras lokaler, en fastighet som nu Laxå-entreprenörerna Greger Wintercorn och Thomas Jansson, Wojab AB, och Mattias Bruus, Ifron Fastigheter AB, tar över efter Närkeborgen AB.

– Vi förfogar över en yta på 2 350 kvadratmeter, säger Greger Wintercorn.

– Här finns turistbyrån, arbetsförmedlingen, Swedbank och Socialdemokraternas lokal. Hamnbutiken önskar nu utöka med 200 kvadratmeter.

Planer finns även på att få tillbaka en elbutik till Laxå och i juni hyr Laxå kommun in sig för lokalvård och miljöteam.

– Vi funderar också på att starta upp en biljardhall och i augusti–september, säger Mattias Bruus.

Mer Ernst och leksaker när Sjöboden bygger ut

Efter 35 år på sågverket i Hasselfors sadlade Maria Thor om och bytte jobb. Sedan i februari förra året driver hon Sjöbod nr 7 vid Rastpunkt i Laxå. Nu nästan tvåfaldig hon sin butiksyta.

– Jag tänker ta in Ernst Kirschteigers hela heminrednings-sortiment inklusive möbler. Dessutom får jag bättre plats för Green Gates fina porslin med koppar, fat, skålar och burkar. Och så tänker jag utöka leksakssortimentet.

Det är fastighetsägaren Fratrum AB som bygger ut, vilket sker åt norr. Nuvarande butiksytan är 60 kvadratmeter. När arbetena är klara i augusti–sep-

Nu satsar Maria Thor på sin Sjöbod nr 7. Hon tvåfaldig butiksytan. Byggnationen är klar i september och byggherre är fastighetsägaren Fratrum AB.

tember har Maria Thor en yta på 160 kvadratmeter där hon får inte bara större försäljningsyta utan även lager.

– Jag satsar därför att jag märker att det finns en efterfrågan på sortimentet. Läget

vid Rastpunkt är dessutom det allra bästa. Jag når många trafikanter som stannar till.

Maria Thor har med Sjöbod nr 7 två butiker. Hon driver även en sommarbutik i Byxelkroks hamn på Öland.